

Środa, 13 maja 2020 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2020)0065

Siatka bezpieczeństwa chroniąca beneficjentów programów UE: ustanowienie planu awaryjnego dotyczącego WRF

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 maja 2020 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie siatki bezpieczeństwa chroniącej beneficjentów programów UE: ustanowienie planu awaryjnego dotyczącego WRF (2020/2051(INL))

(2021/C 323/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając art. 311 i 312 ust. 4 TFUE,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 ⁽¹⁾,
- uwzględniając przedstawiony przez Komisję dnia 2 maja 2018 r. wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe (WFR) na lata 2021–2027 ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie następnych WRF: przygotowanie stanowiska Parlamentu dotyczącego WRF na okres po 2020 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając swoje sprawozdanie okresowe z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – stanowisko Parlamentu z myślą o osiągnięciu porozumienia ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 i zasobów własnych: czas, by spełnić oczekiwania obywateli ⁽⁵⁾,
- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w roku 2021 oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 228/2013, (UE) nr 229/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i ich rozdziału na rok 2021 oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do ich zasobów i ich stosowania w roku 2021 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.

⁽²⁾ COM(2018)0322.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0075.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0449.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0032.

⁽⁶⁾ COM(2019)0581.

Środa, 13 maja 2020 r.

- uwzględniając pkt 16 Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając punkt 10 porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając art. 47 i 54 Regulaminu,
 - uwzględniając pismo przedstawione przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0099/2020),
- A. mając na uwadze, że Komisja zgodnie z art. 25 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1311/2013 powinna była przedstawić wniosek dotyczący nowych WRF przed dniem 1 stycznia 2018 r., lecz postanowiła to przełożyć o kilka miesięcy;
- B. mając na uwadze, że w dniu 14 marca 2018 r. Parlament był pierwszą instytucją Unii, która przyjęła stanowisko i określiła swoje priorytety w odniesieniu do WRF po 2020 r.;
- C. mając na uwadze, że w dniu 2 maja 2018 r. Komisja przedstawiła pakiet wniosków ustawodawczych w sprawie WRF na lata 2021–2027 oraz zasobów własnych Unii, a następnie wnioski ustawodawcze dotyczące ustanowienia nowych programów i instrumentów unijnych; mając na uwadze, że wniosek ten dotyczy ogólnego pułapu WRF wynoszącego 1 134,6 mld EUR w cenach z 2018 r. lub 1,11 % DNB UE-27 sprzed kryzysu ⁽⁹⁾ (w tym 0,03 % z Europejskiego Funduszu Rozwoju), który był już niższy niż szacowane 1,16 % WRF na lata 2014–2020 w stosunku do DNB UE-27, a jego zadeklarowanym celem było zapewnienie podstawy do przeprowadzenia szybkich negocjacji przed wyborami do Parlamentu w 2019 r.;
- D. mając na uwadze, że w dniu 14 listopada 2018 r. Parlament przyjął sprawozdanie okresowe zawierające szczegółowe dane liczbowe, określające ogólny pułap WRF na poziomie 1 324,1 mld EUR w cenach z 2018 r. (1,3 % DNB UE-27), oraz zmiany, które stanowią jego mandat negocjacyjny, i że od tego czasu jest gotowy do podjęcia negocjacji z Radą, aby w odpowiednim czasie osiągnąć porozumienie; mając na uwadze, że mandat negocjacyjny został potwierdzony 10 października 2019 r.;
- E. mając na uwadze, że w okresie od listopada 2018 r. do kwietnia 2019 r. Parlament przyjął w rekordowym czasie mandaty negocjacyjne lub stanowiska w pierwszym czytaniu dotyczące niemal wszystkich programów sektorowych, a także zgodził się wynegocjować z Radą kilka umów częściowych i wspólnych porozumień, aby nie opóźnić procesu tworzenia nowych programów; mając na uwadze, że metodologia Rady dotycząca przygotowywania schematów negocjacyjnych w sprawie WRF, obejmująca znaczną liczbę przepisów sektorowych podlegających zwykłej procedurze ustawodawczej, uniemożliwiła Radzie negocjacje z Parlamentem w sprawie kluczowych aspektów sektorowych aktów ustawodawczych, a także w sprawie wniosku dotyczącego praworządności;
- F. mając na uwadze, że Rada Europejska kilkakrotnie przedłużyła już termin osiągnięcia porozumienia politycznego w sprawie WRF, co zmniejszyło de facto możliwość zapewnienia płynnego przejścia z WRF na lata 2014–2020 do WRF na lata 2021–2027;
- G. mając na uwadze, że pierwsze liczby zostały przedłożone Radzie do Spraw Ogólnych i Radzie Europejskiej dopiero przez prezydentkę fińską Rady w grudniu 2019 r., czyli ponad 18 miesięcy po przedłożeniu wniosków przez Komisję; mając na uwadze, że propozycja prezydentki fińskiej w ogóle nie uwzględniła stanowiska Parlamentu;
- H. mając na uwadze, że na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej w sprawie WRF zwołanym przez przewodniczącego Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 20–21 lutego 2020 r., nie udało się przyjąć wniosków;
- I. mając na uwadze, że po fiasku nadzwyczajnego posiedzenia Rada Europejska ma obecnie duże opóźnienie w ustalonym w 2013 r. harmonogramie negocjacji w sprawie WRF na lata 2014–2020, kiedy to Rada Europejska osiągnęła porozumienie polityczne w dniu 8 lutego 2013 r.; mając na uwadze, że w następstwie późniejszych negocjacji między Parlamentem a Radą WRF i sektorowe akty ustawodawcze zostały przyjęte na bardzo późnym etapie, co doprowadziło do poważnych komplikacji związanych z przejściem do WRF na lata 2014–2020 i uruchomieniem programów unijnych, ze szkodą dla beneficjentów i obywateli, zwłaszcza w ramach programów zarządzania dzielonego;

⁽⁷⁾ Dz.U. L 304 z 20.11.2010, s. 47.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

⁽⁹⁾ Dochód narodowy brutto prognozowany w momencie przedstawiania wniosku w sprawie WRF w dniu 2 maja 2018 r., bez uwzględnienia późniejszych i nadchodzących zmian, zwłaszcza w wyniku kryzysu związanego z koronawirusem.

Środa, 13 maja 2020 r.

- J. mając na uwadze, że w świetle kolejnych opóźnień i bez względu na to, kiedy Rada Europejska ostatecznie przyjmie wnioski, istnieje obecnie realne ryzyko, że następne WRF nie zostaną uzgodnione w terminie umożliwiającym ich wejście w życie w dniu 1 stycznia 2021 r. i że nie dojdzie do płynnego przejścia między WRF na lata 2014–2020 a WRF na lata 2021–2027, przy uwzględnieniu również ryzyka poważnych rozbieżności stanowisk między Parlamentem a Radą oraz potrzeby intensywnych negocjacji międzyinstytucjonalnych w ramach zarówno procedury zgody, jak i zwykłej procedury ustawodawczej;
- K. mając na uwadze, że wybuch pandemii COVID-19, mimo podkreślenia znaczenia i potencjału silnego budżetu UE gwarantującego kompleksową i natychmiastową reakcję Unii, jeszcze bardziej opóźnił negocjacje i osiągnięcie porozumienia w Radzie Europejskiej w sprawie następnych WRF oraz ma wpływ na warunki, w jakich mogłyby być prowadzone negocjacje międzyinstytucjonalne;
- L. mając na uwadze, że w przypadku nieprzyjęcia nowych WRF w terminie art. 312 ust. 4 TFUE przewiduje siatkę bezpieczeństwa w celu ochrony beneficjentów programów unijnych w postaci automatycznego i tymczasowego przedłużenia pułapów i innych przepisów ostatniego roku obowiązywania obecnych ram, co doprowadziłoby do osiągnięcia w 2021 r. ogólnego pułapu w wysokości 162 243 mln EUR w cenach z 2018 r. lub 172 173 mln EUR w cenach bieżących, co stanowiłoby równowartość 1,15 % DNB UE-27;
- M. mając na uwadze, że akty podstawowe znacznej liczby bieżących programów wydatków zawierają jednak daty wygaśnięcia, co wraz z brakiem gotowości operacyjnej może zniweczyć siatkę bezpieczeństwa przewidzianą w TFUE; mając na uwadze, że te terminy wygaśnięcia będzie należało przedłużyć lub znieść, aby zapewnić spójność z zasadami leżącymi u podstaw art. 312 ust. 4 TFUE oraz uniknąć zamknięcia odnośnych programów, co byłoby niekorzystne dla ich beneficjentów i dla całej Unii, zwłaszcza w czasach kryzysu;
- N. mając na uwadze, że Parlament w rezolucji z dnia 10 października 2019 r. wezwał w związku z tym Komisję do rozpoczęcia przygotowania planu awaryjnego dotyczącego WRF w celu ochrony beneficjentów i zapewnienia ciągłości finansowania, który to plan zostanie przedstawiony na początku 2020 r., aby ułatwić jego szybkie przyjęcie przez Parlament i Radę;
- O. mając na uwadze, że Komisja uznała już ryzyko związane z ewentualnym wygaśnięciem lub nieprzyjęciem niektórych aktów ustawodawczych w odniesieniu do następnych WRF i w związku z tym zaproponowała rozporządzenie przejściowe, które ma na celu zapewnienie pewności i ciągłości beneficjentom końcowym;
- P. mając na uwadze, że Parlament był przygotowany z odpowiednim wyprzedzeniem i wielokrotnie ostrzegał przed zamknięciem programów unijnych, a jednocześnie zadeklarował, że nie chce być zmuszony do zaakceptowania złego porozumienia w sprawie WRF ze względu na presję czasu;
- Q. mając na uwadze, że kryzys zdrowotny wynikający z wybuchu pandemii Covid-19 oraz jej bezprecedensowe skutki społeczno-gospodarcze odczuwane w życiu obywateli w jeszcze większym stopniu uwidaczniają konieczność wyeliminowania wszelkiego ryzyka braku ciągłości lub nieuporządkowanego przedłużenia obecnych WRF i programów; mając na uwadze, że coraz ważniejsze staje się zagwarantowanie Unii możliwości prowadzenia działań oraz zapewnienie ambitnej strategii reagowania kryzysowego i naprawy gospodarczej pomimo niepewnej daty wejścia w życie nowych WRF; mając na uwadze, że Komisja powinna przekazać zainteresowanym stronom jednoznaczne przesłanie w tym zakresie;
- R. mając na uwadze, że budżet Unii w 2021 r. nadal powinien uwzględniać bezpośrednie społeczne i gospodarcze skutki sytuacji nadzwyczajnej wynikającej z pandemii Covid-19; mając na uwadze, że ambitny, odpowiedzialny i solidarny plan awaryjny dotyczący WRF mógłby stanowić lepszą podstawę niż spóźnione i nieodpowiednie WRF, jeżeli chodzi o wdrożenie unijnych działań w odpowiedzi na kryzys, strategii naprawy gospodarczej i priorytetów politycznych w oparciu o istniejące programy przy uwzględnieniu odpowiednich dostosowań, zmian i elastyczności, jak również pozytywnych środków podjętych już w ramach budżetu na 2020 r.; mając na uwadze, że negocjacje w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych nadal będą mieć pilny charakter, również ze względu na czas potrzebny następnie do uruchomienia nowych programów, a także zmianę i ratyfikowanie nowej decyzji w sprawie zasobów własnych;

Środa, 13 maja 2020 r.

- S. mając na uwadze, że Komisja jest obecnie zobowiązana do przedstawienia stosownych niezbędnych wniosków ustawodawczych i przepisów operacyjnych, jako że jest strażniczką traktatów i instytucją z prawem inicjatywy oraz zgodnie z pisemnym i ustnym zobowiązaniem podjętym w dniu 16 lipca 2019 r. przez nowo wybraną przewodniczącą Komisji, że odpowie ona aktem ustawodawczym, gdy Parlament, stanowiąc większością głosów, przyjmuje rezolucje, w których zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosków ustawodawczych;
1. wzywa Komisję do przedłożenia do dnia 15 czerwca 2020 r., w oparciu o odpowiednie podstawy prawne dla każdego programu wydatków⁽¹⁰⁾ oraz w świetle art. 312 ust. 4 TFUE, wniosku w sprawie planu awaryjnego dotyczącego WFR, aby zapewnić siatkę bezpieczeństwa chroniącą beneficjentów programów unijnych, zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w załączniku;
 2. wzywa do tego, aby w ramach planu awaryjnego:
 - zniesiono lub przedłużono określone w aktach podstawowych terminy wszystkich odpowiednich programów wydatków WRF;
 - w przypadkach, gdy jest to konieczne z prawnego punktu widzenia, w szczególności w ramach programów zarządzania dzielonego, dokonano aktualizacji odpowiednich kwot finansowych na podstawie technicznego przedłużenia poziomów z 2020 r.;
 - dokonano przeglądu zasad i celów odpowiednich programów wydatków, tak aby tymczasowo w ramach tych programów można było podejmować działania na rzecz zarządzania bezpośrednim gospodarczym i społecznym skutkiem wybuchu pandemii COVID-19 i ograniczania ich, a także wspomagania ożywienia gospodarczego;
 - pozwolono w tym celu na stosowanie ukierunkowanych środków w oparciu o pozytywne działania podjęte już w ramach budżetu na 2020 r.; ustanowiono najpilniejsze nowe instrumenty i inicjatywy w ramach pakietu na rzecz odbudowy i ożywienia gospodarczego po zakończeniu pandemii Covid-19;
 3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz zaleceń zawartych w załączniku Komisji i Radzie.

⁽¹⁰⁾ Art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 2, art. 33, art. 42, art. 43 ust. 2, art. 46 lit. d), art. 77 ust. 2, art. 78 ust. 2, art. 79 ust. 2 i 4, art. 81 ust. 1 i 2, art. 82 ust. 1, art. 84, art. 87 ust. 2, art. 91 ust. 1, art. 100 ust. 2, art. 113, art. 114, art. 149, art. 153 ust. 2 lit. a), art. 164, art. 165 ust. 4, art. 166 ust. 4, art. 167 ust. 5, art. 168 ust. 4 lit. b), art. 168 ust. 5, art. 169, art. 172, art. 173 ust. 3, art. 175, art. 177, art. 178, art. 182 ust. 1 i 4, art. 183, art. 188, art. 189 ust. 2, art. 192 ust. 1, art. 194 ust. 2, art. 195 ust. 2, art. 196, art. 197, art. 203, art. 207 ust. 2, art. 209 ust. 1, art. 212 ust. 2, art. 214 ust. 5, art. 325, art. 338 ust. 1, art. 349 i art. 352 TFUE oraz art. 7 ust. 1 i art. 203 Traktatu Euratom.

Środa, 13 maja 2020 r.

ZAŁĄCZNIK DO PROJEKTU REZOLUCJI

ZALECENIA DOTYCZĄCE TREŚCI POSTULOWANEGO WNIOSKU

A. ZASADY I CELE WNIOSKU

1. Plan awaryjny dotyczący WRF ma na celu zapewnienie siatki bezpieczeństwa chroniącej beneficjentów programów unijnych w przypadku, gdyby WFR na lata 2021–2027 nie mogły zostać uzgodnione w terminie umożliwiającym ich wejście w życie w dniu 1 stycznia 2021 r. Plan awaryjny dotyczący WRF powinien zapewniać zadowalający poziom przewidywalności i ciągłości w wykonaniu budżetu Unii. Ponadto powinien on umożliwić Unii reagowanie na bezpośrednie społeczne i gospodarcze skutki pandemii COVID-19 oraz podejmowanie działań na rzecz ożywienia gospodarczego;
2. w planie awaryjnym dotyczącym WRF należy zawrzeć jeden lub kilka wniosków ustawodawczych mających na celu zniesienie lub przedłużenie terminów określonych w aktach podstawowych wszystkich odnośnych programów wydatków oraz, w przypadku gdy jest to konieczne z prawnego punktu widzenia, w szczególności w ramach programów zarządzania dzielonego, zaktualizowanie odpowiednich kwot finansowych na podstawie technicznego przedłużenia poziomów z 2020 r.; we wnioskach ustawodawczych powinny zostać również tymczasowo zmienione cele wszystkich odpowiednich programów wydatków, tak aby w ramach tych programów można było jak najlepiej zaradzić skutkom pandemii COVID-19; w tym samym celu, w stosownych przypadkach, we wnioskach należy dostosować przepisy, aby zapewnić maksymalną elastyczność we wdrażaniu zwłaszcza programów zarządzania dzielonego, w tym przedłużenie i kontrolę wszystkich środków ustawodawczych przyjętych w 2020 r. z myślą o wspieraniu państw członkowskich i beneficjentów w działaniach ograniczających skutki pandemii Covid-19;
3. plan awaryjny dotyczący WRF powinien pozwolić na ukierunkowane wzmocnienie odpowiednich programów wydatków w budżecie na 2021 r. oraz na ustanowienie najpilniejszych nowych instrumentów legislacyjnych, środków i programów związanych z planem odbudowy i naprawy gospodarczej po wybuchu pandemii Covid-19;
4. plan awaryjny dotyczący WRF należy przedstawić do dnia 15 czerwca 2020 r., chyba że negocjacje w sprawie WRF między Parlamentem a Radą doprowadzą do osiągnięcia porozumienia politycznego przed tym terminem; taki termin przedstawienia planu awaryjnego pozwoli stawić czoła podwójnej konieczności: a) zapewnienia, aby procedura budżetowa na rok 2021 rozpoczęła się wraz ze wszystkimi niezbędnymi informacjami dotyczącymi planowania awaryjnego; b) zapewnienia, by odpowiednie wnioski ustawodawcze mogły zostać przyjęte przez współustawodawców przed procedurą pojednawczą w sprawie budżetu na rok 2021. Będzie to czas, w którym władza budżetowa będzie musiała podjąć ostateczną decyzję w sprawie przyszłorocznego budżetu Unii, na podstawie nowych WRF na lata 2021–2027 lub na podstawie przedłużenia pułapów na 2020 r.;
5. Środki niezbędne do wdrożenia planu awaryjnego należy sfinansować z budżetu rocznego w granicach pułapów WRF na 2020 r. oraz przepisów dotyczących elastyczności przewidzianych w WRF na lata 2014–2020, przedłużonych zgodnie z art. 312 ust. 4 TFUE, tj. na podstawie technicznego przedłużenia kwot już uzgodnionych przez władzę budżetową w 2020 r., powiększonych o deflator w wysokości 2 % i dodatkowe kwoty niezbędne do wdrożenia pakietu na rzecz odbudowy i ożywienia gospodarczego po zakończeniu pandemii Covid-19. To techniczne przedłużenie powinno również określać pule krajowe w ramach programów zarządzania dzielonego.

B. DZIAŁANIA, JAKIE NALEŻY ZAPROPONOWAĆ

1. Jeden lub kilka wniosków ustawodawczych mających na celu:
 - zniesienie lub przedłużenie terminów określonych w aktach podstawowych wszystkich odnośnych programów wydatków w ramach WRF;
 - w przypadku gdy jest to konieczne z prawnego punktu widzenia, w szczególności w ramach programów zarządzania dzielonego, zaktualizowanie odpowiednich kwot finansowych na podstawie technicznego przedłużenia poziomów z 2020 r.; oraz
 - dokonanie przeglądu zasad i celów odpowiednich programów wydatków, tak aby tymczasowo w ramach tych programów można było podejmować działania na rzecz zaradania bezpośrednim gospodarczym i społecznym skutkom wybuchu pandemii COVID-19 i ograniczania tych skutków, co obejmuje również przedłużenie i kontrolę wszystkich środków ustawodawczych wprowadzonych w tym celu w 2020 r.